

IOM International Organization for Migration

Voor een rechtvaardiger Albanië

Door Arnaud Bom

Idlir Peçi gaf les aan rechters in opleiding in zijn geboorteland Albanië. Daarmee wil hij bijdragen aan een rechtscultuur waarin het vanzelfsprekend is om je oordeel goed te onderbouwen. Peçi: 'Nu zie je in een vonnis toch vaak: "De klacht is niet ontvankelijk verklaard omdat het hof geen redenen ziet om de klacht ontvankelijk te verklaren." Het is dan moeilijk om aan te tonen waarom een beslissing niet klopt.'

Idlir Peçi is docent aan de Universiteit Utrecht. Daar deed hij positieve ervaringen op met *legal clinics*, projecten waarbij getalenteerde studenten onderzoek doen voor grote juridische instanties, zoals het Internationaal Strafhof. De *clinics* zijn leerzame praktijkervaringen die vaak nuttige aanbevelingen opleveren. Het idee om deze vorm van onderwijs in zijn geboorteland te introduceren, ontstond bij een kop koffie met een Albanese collega. Een deel van de kosten werd vergoed via het MIDWEB-project van IOM.

Nieuwe standaard

Het onderwijs in Albanië is volgens Peçi van hoog niveau, maar erg klassiek. Peçi: 'De docent komt binnen, houdt zijn theoretische "preek" en gaat weer weg – en aan het eind volgen tentamens. Studenten, maar ook de rechters, zijn niet gewend om zelf onderzoek te doen en een academisch onderbouwd oordeel te vellen. Dat wilden we met dit project veranderen.' De *clinic* is nu een vast onderdeel van het lesprogramma. Peçi gaat waarschijnlijk nog een keer terug om de docenten te trainen, zodat zij deze nieuwe standaard op eigen kracht kunnen invoeren.

Corruptie

De Albanese juridische instanties waren aanvankelijk terughoudend, maar werden later enthousiaster. Uiteindelijk zag Peçi passages uit het rapport van zijn studenten letterlijk terug in een arrest van het constitutioneel hof. 'Dat is natuurlijk erg bevredigend,' zegt hij. Idlir Peçi hoopt dat de rechtscultuur van Albanië langzaam zal verbeteren. 'Een rechter daar verdient evenveel als een student-assistent in Nederland, dus het systeem is gevoelig voor corruptie. Maar het is moeilijker om een corrupt vonnis te verdedigen, als het de gewoonte is om een uitgebreide motivering te geven. Dan krijgt de bevolking vanzelf meer vertrouwen in de rechterlijke macht.'